

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Základní škola a mateřská škola

Adresa

Praha 10 - Štěrboholy, U Školy 285

Identifikátor školy: 600 041 352

Zřizovatel: Místní část Praha-Štěrboholy, Ústřední 135, 102 00 Praha 10 - Štěrboholy

Školský úřad Praha 10, Pod Stanicí 2, 102 00 Praha10

Termín konání orientační inspekce: 20. - 22. září 1999

Čj.	010 1300/99-2401
Signatura	oa0zt103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola (dále jen ZŠ) a Mateřská škola (dále jen MŠ) Praha 10-Štěrboholy, U Školy 285 má v letošním školním roce v ZŠ tři třídy s pěti ročníky. V první třídě je 7 žáků, ve druhé třídě je spojený 2. a 3. ročník s 22 žáky a v poslední třídě je 4. a 5. ročník s 18 žáky. V MŠ je zapsáno 29 dětí, což odpovídá jedné a polovině třídy. Dvě děti mají odloženou povinnou školní docházku.

Hodnocení kvality vzdělávání na 1. stupni neúplné ZŠ a vzdělávací činnosti v MŠ

Výuka probíhá ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola č.j.

16 847/96-2. Časová dotace ve všech předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Žákům 3. až 5. ročníku je nabídnut nepovinný předmět pohybové hry, vedle toho je ve škole široká nabídka zájmových kroužků: výuka tenisu, keramický kroužek, výuka německého jazyka, výuka na počítači, výuka hry na flétnu a klavír. Za mimořádnou aktivitu lze považovat kroužek anglického jazyka, který probíhá po dvou hodinách týdně a účast žáků 1. až 3. ročníku je stoprocentní. Cizí jazyk vyučuje učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Talentovaným dětem MŠ slouží nabídka kroužku flétny a pěveckého sboru.

Učitelky ZŠ teprve nyní zpracovávají tematické plány (časová prodleva byla způsobena dvoutýdenní nemocí dvou učitelek). Ve sledovaných hodinách odpovídaly výukové cíle učebním osnovám.

Učitelky v MŠ pracují podle centrálně zpracovaných časově tematických plánů, které vycházejí z Programu výchovné práce z roku 1984. Z nich si vybírají úkoly i náměty činností. Jiné plány nejsou v současné době v mateřské škole k dispozici. Vzhledem ke kvalitě těchto plánů je zajištěna časová posloupnost i rovnoměrnost všech výchovných složek, obsahově je však vzdělávací práce pojata zbytečně široce a také není dostatečný prostor pro práci s jedním tématem do větší hloubky.

Personální obsazení ZŠ z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti je stoprocentní, věkový průměr 5 učitelek je vyšší (dvě jsou v důchodovém věku).

Pedagogický kolektiv MŠ tvoří v letošním školním roce tři učitelky, z nichž jedna nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost. Tato učitelka pracuje v mateřské škole pouze polovinou úvazku, druhou polovinu plní v družině základní školy. Druhé dvě učitelky mají plnou odbornost i dostatečnou praxi.

Učebny a nábytek je vhodný pro výuku 1. stupně, učitelky mohou při výuce využívat jazykovou a počítačovou učebnu, tělocvičnu, bazén a saunu. Třídy jsou přiměřeně a účelně vybavené didaktickými a učebními pomůckami, magnetofony, speciálními tabulemi a vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků. Učitelkám chybí ve třídách koberce. Škola má dobře vybavený kabinet, školní knihovnu, v které je pravidelná výpůjční doba. Odbornou a krásnou literaturu ředitelka školy pořizuje především z finančních prostředků poskytovaných zřizovatelem a Klubem přátel MŠ a ZŠ.

Prostorové podmínky MŠ jsou výborné. Pro předškolní děti je určena jedna třída se všemi místnostmi (šatna, umývárna, pracovna, malá a větší herna) a starší děti dále využívají během dne také druhou třídu, kde však v odpoledních hodinách pobývá družina. Kromě toho chodí děti do tělocvičny, sauny a bazénu základní školy. Vybavení nábytkem je účelné, pomůcek, hraček a doplňků je dostatek. Inovace vybavení je limitována finančními možnostmi školy.

Přestávky mohou žáci a děti MŠ trávit na přilehlé školní zahradě, která je vybavena tradičním způsobem nebo v členitých a útulných prostorách školy.

Prostředí školy je čisté, esteticky i funkčně upravené. Pitný režim je zajištěn.

Sledovaná výuka ve všech třídách ZŠ byla připravená, ve většině případů navazovala na předcházející učivo, učitelky si výukové cíle stanovily přiměřeně s ohledem na aktuální stav třídy. Časové členění v jednotlivých hodinách bylo dáno jednak dvěma ročníky v jedné třídě (kromě prvního ročníku), jednak opakovacími tématy. Učitelky většinou střídaly samostatnou práci žáků s řízeným rozhovorem, což se stávalo někdy stereotypním a tempo výuky postupně klesalo. Žáci byli v mezích možností aktivní a pozorní se snahou splnit zadávané úkoly, v některých případech převažovala aktivita a přílišný verbalismus vyučujících. Učitelky zcela samozřejmě a automaticky zohledňovaly žáky se specifickými a zdravotními poruchami, ti pod jejich vlídnou pozorností podávali dobré výkony. Velmi málo bylo využito prvků aktivního učení, kooperačních technik, názorných pomůcek a audiovizuální techniky.

Organizace dne v MŠ, která se trochu odlišuje od běžné mateřské školy (tři hodiny denně jako dvě třídy, zbytek dne jedna), vyhovuje možnostem školy i potřebám dané věkové skupiny. Organizační i pedagogické dovednosti jednotlivých učitelek se velmi liší. Zkušené učitelky volí přiměřené formy i metody. U mladších dětí se učitelka soustřeďuje na adaptaci nových dětí a na jejich seznamování s prostředím. U starších dětí jsou již voleny náročné formy práce, při kterých musí děti uplatnit svou samostatnost a vzájemnou spolupráci. Nechybí metody jako je problémové učení, učení prožitkem. Prostor pro verbální projev je dostatečný.

U nekvalifikované učitelky se objevují jak organizační tak především metodické nedostatky. Pěstování kulturních i hygienických návyků je věnována dostatečná pozornost. Podíl spontánních a řízených činností není zcela vyvážený, řízené aktivity mírně převažují, což je dáno i režimem dne a dělením skupiny dětí na dvě části. Úroveň hrových dovedností dětí je výborná, podmínky pro rozvoj fantazie a tvořivosti jsou příznivé. Pro řízené činnosti jsou většinou voleny odpovídající organizační formy, při kterých jsou zohledňovány věkové i individuální zvláštnosti dětí.

V průběhu výuky byli žáci ZŠ velmi vhodně a originálně motivováni, učitelky navazovaly na jejich zkušenosti, snažily se aplikovat mezipředmětové souvislosti a neustále si ověřovaly, zda děti vše pochopily a všemu rozumí. Při kontrole úkolů a odpovídání dětí nešetřily pochvalou. Po celou dobu výuky respektovaly individuální dispozice žáků. Pozitivní přístup dětí aktivoval, s chutí se pouštěly do dalších (někdy podobných činností). Na vynikající úrovni byla vstupní a průběžná motivace a respektování jednotlivých žáků v první třídě.

Zkušené učitelky MŠ umí dobře zacházet s motivací, která je většinou podnětná. Tyto učitelky děti správně povzbuzují a při hodnocení se zaměřují na podporu snahy a sebedůvěry. Naopak negativní hodnocení a slabá motivace se často objevuje u nekvalifikované učitelky.

Atmosféra ve třídách ZŠ byla příjemná a pracovní, žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace. Jejich ukázněnost a zároveň možnost říci svůj postřeh, názor a vlídnost a trpělivost učitelek svědčí o vytvoření dostatečného prostoru pro vzájemnou úctu, důvěru a toleranci. Nedílnou součástí této dělné atmosféry je zajisté i Dětský školní řád, který si vytvořili žáci společně s učiteli, je srozumitelný a žáci ho respektují.

Komunikace mezi dětmi a učitelkami v MŠ je většinou klidná, přátelská a přirozená. U učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti však někdy sklouzává k napomínání a k negativnímu postoji, aniž by dětem byla předem vymezena pravidla a hranice. Neverbální komunikace je

patrná zvláště u skupiny mladších dětí. Prostor pro samostatné vyjadřování dětí je vzhledem k menšímu počtu přítomných dětí dostatečný. Komunikace dětí mezi sebou je na dobré úrovni a s minimálním počtem konfliktů.

Úroveň vyučování na prvním stupni i přes některé nedostatky v organizaci, formách a metodách výuky je velmi dobrá. Hodnocení kvality vzdělávací činnosti v mateřské škole je dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ve všech pěti sledovaných jevech a základních ukazatelích pro hodnocení kvality řízení je nutno respektovat fenomén málotřídní školy (3 třídy) spojený s MŠ a nízký počet vyučujících.

Plánování

Koncepční záměry vycházejí z podmínek školy a charakteru zařízení. Ředitelka školy má pět hlavních koncepčních oblastí:

- vytvořit prostředí plné pohody a radosti z práce
- položit základy moderního vzdělání
- podporovat individualitu - rozlišit odpovědnost, povinnost a právo
- klást důraz na jazykové znalosti
- pěstovat pohybové dovednosti a upevňovat fyzické zdraví

Záměry a stanovené cíle jsou reálné a mají podporu učitelek, rodičovské veřejnosti, Klubu přátel ZŠ a MŠ, zřizovatele a školského úřadu. Koncepce však nevytyčuje střednědobé ani krátkodobé plány a konkrétní prostředky plnění.

Na základě hospitovaných hodin, rozhovorů s učitelkami, kontaktem s dětmi, kontroly týdenních plánů, zápisů z pedagogických rad a řádu školy lze konstatovat, že kromě jedné výjimky se koncepci školy daří ředitelce školy a pedagogickému sboru naplňovat. Rezervy zůstávají v deklarovaných základech moderního vzdělání, konkrétně ve formách a metodách výuky, která je vedená klasickým frontálním způsobem. Takto pojatá výuka zmenšuje možnost žáků spolupracovat, tvořit a vytvářet prostor pro vlastní osobité postoje.

Roční plán ředitelka zatím nevypracovala vzhledem k vysoké nemocnosti pedagogického sboru na začátku školního roku. Prozatím vychází z týdenních plánů, které jsou jasné a konkrétní.

Oblast koncepce a plánování je na dobré úrovni.

Organizování

Organizační struktura školy není vytvořena. Výčet povinností a kompetencí jednotlivých učitelů je stanoven na začátku školního roku. Nepedagogičtí pracovníci mají své povinnosti zakotveny v náplních práce. Kromě pravidelných pedagogických rad se jednou za tři týdny schází užší vedení školy (zástupce MŠ, školní družiny, školník, vedoucí školní jídelny) na provozních poradách. Ze zápisů z těchto porad vyplývají konkrétní úkoly pro jednotlivé pracovníky.

Ředitelka školy nemá oficiálně jmenovanou zástupkyni pro mateřskou školu. Optimální přenos informací mezi základní a mateřskou školou zprostředkovává stálá učitelka MŠ, kterou také ředitelka pověřuje operativními úkoly.

Informace pro rodiče jsou dostatečné. Na začátku školního roku je úvodní společná schůzka rodičů školních i předškolních dětí. Další schůzky se konají dle potřeby třídních učitelů nebo ředitelky školy. Pravidelně každý měsíc jsou konzultace s třídními učiteli v jednotlivých třídách. Rodiče dostávají informační listy o pravidlech školní docházky a mimoškolních aktivitách dětí. Přibližně čtyřikrát do roka se schází Klub přátel školy, který je právním subjektem. Disponuje určitými finančními prostředky od rodičů a sponzorů, které jsou po poradě s vedením školy vydávány na potřeby dětí MŠ a ZŠ. Zde se řeší i připomínky a podněty ze strany zákonných zástupců dětí. Informace uvnitř školy jsou předávány neprodleně, denním osobním kontaktem. Žáci mají školní deníky, které slouží pro informovanost jejich i jejich rodičů. Na veřejnosti se škola prezentuje různými aktivitami např.: První zvonění, Akademie, Je nám fajn v naší škole. Spolupráce se zřizovatelem, PPP a školským úřadem je na dobré a vstřícné úrovni.

Výroční zpráva za školní rok 1998-99 je zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona 564/1990 Sb o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Má spíše popisný charakter, chybí jí kritické zhodnocení předchozí práce.

Organizační struktura vychází ze zaběhnutého způsobu práce a je hodnocená jako dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy využívá při vedení svých podřízených specifika malé školy, řídí je demokratickým způsobem a daří se jí vytvářet přátelské a klidné ovzduší. Neustálým denním kontaktem přirozeně vede a motivuje pracovníky školy. Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou známa, nejsou však písemně stanovena, rovněž tak není vytvořen systém pravidelného hodnocení. Ten, dle názoru ředitelky, závisí na rozpočtu školy, který však dostala až v době konání inspekce. Nekvalifikované učitelce MŠ se zatím ředitelka příliš nevěnovala, metodicky jí bude nápomocná jedna ze dvou zkušených vyučujících.

Úroveň vedení a motivování pracovníků je dobrá.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly zatím není z výše popsaných důvodů ještě vytvořen. Z rozhovoru s ředitelkou školy a kontrolou povinné dokumentace vyplývá zatím malá důslednost v kontrolní činnosti. Kontrola práce třídních učitelů v oblasti povinné dokumentace, která je v jejich kompetenci, má určité nedostatky (např. kroužek anglického jazyka je ve všech povinných dokumentech - katalogové listy, třídní knihy a třídní výkazy - vykazován jako povinný předmět i když je klasifikován jako kroužek). Kontrolou katalogových listů byla zjištěna absence pozitivních výchovných opatření. Také v dokumentaci o dětech MŠ byly zjištěny drobné rezervy a byly s ředitelkou ihned prodiskutovány. Ředitelka školy zatím od učitelů nevyžadovala tematické plány, tudíž má zúženou možnost kontroly dodržování osnov. Ze zápisů v třídních knihách za loňský školní rok je v některých předmětech patrné nerespektování úprav a doplňků osnov Základní škola.

Hospitační činnost v ZŠ je na nižší úrovni, za loňský rok byly provedeny 2 hospitace a několik kratších vstupů do hodin. V MŠ ředitelka provádí jak krátké hospitační vstupy, tak běžné hospitace, avšak bez předem stanovených cílů. Z hospitačních záznamů ZŠ není patrné na co se ředitelka školy zaměřila, zda přijala nějaká opatření apod. ČŠI respektuje její neustálý kontakt s dětmi i s vyučujícími během každého dne a výbornou znalost práce všech (rozbory hodin vedené ředitelkou školy za přítomnosti ČŠI svědčí o její erudovanosti). Vzhledem k výskytu některých nedostatků ve výuce (i ve vzdělávací práci MŠ) není v současné době hospitační

činnost dostatečná.

Kontrolní mechanismy jsou ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Kvalitu řízení ZŠ a MŠ lze rozdělit do dvou ne zcela vyrovnaných oblastí. Hodnocení řízení v oblasti osobního a lidského vkladu ředitelky školy je na kvalitativně vyšší úrovni. Oblast plánování i administrativní (t.j. písemné, prokazatelné záznamy vztahující se k řízení školy) má úroveň průměrnou. Největší nedostatky ČŠI vidí v kontrolní činnosti, která se na tak malé škole obtížněji vykonává právě z důvodů velmi dobrých osobních vztahů jednotlivých zaměstnanců, bez kterých by však chod celé školy ztratil na své výjimečnosti a neopakovatelnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace základní školy
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Vnitřní dokumentace školy (tematické plány, školní deníky žáků, sešity žáků)
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., školský zákon ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školních zařízení č.j. 3205-1/98-ŠÚ
- Dokumentace o dětech v MŠ - přihlášky a evidenční listy
- Přehledy výchovné práce
- Docházka dětí
- Informace pro rodiče

ZÁVĚR

Pozitiva:

- stoprocentní odborná a pedagogická způsobilost vyučujících v ZŠ
- velmi dobré prostorové, materiálně technické a psychohygienické podmínky výuky
- čisté a esteticky i funkčně vybavené prostředí školy
- nadstandardní podmínky pro upevňování zdraví (bazén, sauna)
- široká nabídka mimoškolní činnosti
- promyšlený rozvoj jazykových znalostí od první třídy
- promyšlený Dětský školní řád
- vysoká úroveň komunikace, hodnocení a motivace vyučujících v ZŠ
- vynikající úroveň výuky v prvním ročníku
- velmi dobrá spolupráce s Klubem přátel ZŠ a MŠ, zřizovatelem, PPP
- dobrá prezentace školy na veřejnosti

- vzájemné setkávání dětí z obou stupňů škol

Negativa:

- nedostatky v organizaci, formách a metodách výuky
- nevyužívání pozitivních výchovných opatření
- nedostatky v plánování školy
- není vytvořen systém pravidelného hodnocení
- není vytvořen systém vnitřní kontroly
- nedostatečná péče o učitelku bez odborné a pedagogické způsobilosti
- nižší úroveň hospitační činnosti ředitelky školy
- špatný zápis kroužku anglického jazyka v povinné dokumentaci

Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je na dobré úrovni.

Hodnocení školy v oblasti kvality vzdělávání a v oblasti kvality řízení je dobré.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Poesová	M. Poesová, v.r.
Členka týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová, v.r.

V Praze dne 30. září 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. října 1999

Razítko

Milada Boháčková

Milada Boháčková, v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	25. října 1999	010 1360/99 - 2401
Zřizovatel	25. října 1999	010 1361/99 - 2401

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		bez připomínek